

INFORMACIJA APIE PATVIRTINTĄ ŠIAULIŲ REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANĄ

Šiaulių regiono plėtros taryba 2023 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. ŠR/TS-15 patvirtino Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą. Šiam planui buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV).

Informacija, kaip plane sprendžiami aplinkos apsaugos klausimai

Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas – tai strateginis dokumentas, kuriame numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios Nacionaliniame pažangos plane nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių bei Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą. Pagrindinis Šiaulių regiono organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Informacija, kaip buvo atsižvelgta į SPAV ataskaitoje pateiktą informaciją

SPAV ataskaitoje pateikta informacija pagrindė Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte siūlomas priemones pasekmių aplinkai ir visuomenės sveikatai atžvilgiu. SPAV ataskaitoje įvertinta, kad įgyvendinus Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytas priemones ir uždavimus, komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle, turės teigiamą poveikį aplinkos orui ir klimato kaitai, visuomenės sveikatai, dirvožemio kokybei bei neatsinaujantiems ir atsinaujantiems gamtos ištekliams. Plano įgyvendinimas neturės reikšmingo neigiamo poveikio paviršiniams ir požeminiams vandenims, biologinei įvairovei, saugomoms teritorijoms ir kultūros paveldui. Planuojamas atliekų tvarkymo sistemos tobulinimas siejamas su aukštesnių higienos reikalavimų užtikrinimu, mažesne aplinkos tarša ir mažesniu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai ir gerovei.

Motyvai, lėmę alternatyvos pasirinkimą

SPAV ataskaitoje buvo nagrinėjamos dvi alternatyvos: „nulinė“ (esama situacija) ir I (siūloma) alternatyva.

Kadangi „nulinė“ (esamos situacijos) alternatyva nėra priimtina aplinkosauginiu ir politiniu požiūriu, nes neužtikrina valstybinių atliekų tvarkymo uždavinių (komunalinių atliekų perdirbimo ar kitokio panaudojimo ir rūšiuojamojo surinkimo plėtos) įgyvendinimo, ši alternatyva buvo atmesta.

I (siūlomos) alternatyvos atveju, komunalinių atliekų susidarymo ir tvarkymo prognozių iki 2027 m. vertinimo rezultatai rodo, kad numatyta atliekų prevencijos, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimo, pakartotinio naudojimo, biologinių atliekų namudinio kompostavimo, atskiro rūšiuojamojo surinkimo (konteineriais, plečiant DGASA tinklą), atskirai surinkto maisto atliekų apdorojimo, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimo priemonės bus pakankamos Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimui. Nagrinėjant šią alternatyvą, galime daryti išvadą, kad analizuojami komunalinių atliekų tvarkymo sprendiniai yra priimtini, nes jie ženkliai pagerins aplinkos būklę, lyginant su esama situacija. Numatytos priemonės užtikrins, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 5,3 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio. Labiausiai keisis perdirbamų ir naudojamų energijai gauti atliekų kiekių santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo uždavimą, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiamas 60 proc. komunalinių atliekų, o sudeginama – 34 proc. (nevertinant inertinių atliekų tvarkymo).

Šiaulių regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. ŠR/TS-15 patvirtintas Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atitinka SPAV ataskaitoje nagrinėtą siūlomą plano įgyvendinimo alternatyvą.

Numatytos plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai monitoringo priemonės

Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės;
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano komunalinių atliekų tvarkymo užduotys:
 - kaip vykdomos valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys;
 - kaip vykdomos rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui.

Atskirų atliekų tvarkymo įrenginių poveikis aplinkai bus stebimas vykdant ūkio subjektų monitoringą teisės aktų nustatyta tvarka.

Informacija, kaip buvo atsižvelgta į SPAV subjektų išvadas, visuomenės pasiūlymus

SPAV apimties nustatymo dokumentas buvo parengtas ir išsiųstas derinimui vertinimo subjektams. Gavus visų vertinimo subjektų išvadas, VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – ŠRATC) ir SPAV konsultantas UAB „Ekokonsultacijos“ parengė Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų dėl Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano SPAV apimties nustatymo dokumento įvertinimo pažymą, kuri vertinimo subjektams buvo pateikta kaip Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano SPAV ataskaitos 2 priedas. Į visus pateiktus pasiūlymus buvo atsižvelgta, rengiant Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą.

Vadovaujantis *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašo reikalavimais* informacija apie supažindinimą su SPAV ataskaita buvo paskelbta:

- 2023 m. sausio 12 d. ŠRATC internetiniame puslapyje;
- 2023 m. sausio 11–12 d. Šiaulių miestų, Šiaulių, Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo ir Radviliškio rajonų savivaldybių internetiniuose puslapiuose;
- 2023 m. sausio 12 d. dienraštyje „Lietuvos rytas“;
- Papildomai 2023 m. sausio 12 d. skelbimas paskelbtas regioninių naujienų platformoje „Etaplius“.

Visuomenei buvo suteikta galimybė susipažinti su SPAV ataskaita ir Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektu plano organizatoriaus – ŠRATC patalpose, adresu Pramonės g. 15-71, Šiauliai ir ŠRATC interneto svetainėje naujienų skiltyje: <https://www.sratc.lt/naujienos>. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta.

Viešas susirinkimas, kurio metu viešai supažindinama su SPAV ataskaita ir Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektu, įvyko 2023 m. vasario 10 d. 16:00 val. hibridiniu būdu, t. y. visuomenės atstovai galėjo viešame susirinkime dalyvauti prisijungę internetinės vaizdo transliacijos būdu arba atvykus į ŠRATC administraciją, adresu Pramonės g. 15-71, Šiauliai. Į viešą susirinkimą per internetinę vaizdo transliacijos platformą prisijungė UAB „Ekokonsultacijos“ bei ŠRATC atstovai. Per valandą nuo nustatytos viešo susirinkimo pradžios, t. y. iki 17.00 val., nei vienas visuomenės atstovas nuotoliniu būdu neprisijungė ir neatvyko į ŠRATC administracijos patalpas.

SPAV ataskaita buvo pateikta derinimui vertinimo subjektams. Vertinimo subjektai SPAV ataskaitą suderino be pastabų. Vertinimo subjektų išvados pateiktos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų dėl Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos įvertinimo pažymoje. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų gauta nebuvo.

Susipažinti su patvirtintu Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu galima ŠRATC interneto svetainėje <https://www.sratc.lt/teisiniai-dokumentai-gyventojams/>. Susipažinti su motyvais, lėmusiais alternatyvos pasirinkimą, su plano įgyvendinimo pasekmių stebėsenos priemonėmis, su parengta strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažyma bei kaip aplinkos apsaugos klausimai sprendžiami plane, kaip atsižvelgta į vertinimo ataskaitą, vertinimo subjektų išvadas, visuomenės pasiūlymus galima ŠRATC administracijoje, adresu Pramonės g. 15-71, Šiauliai. Kontaktinis asmuo – Administracijos vadovė Ernesta Ručinskienė, tel. (8 41) 421 599, el. p. e.rucinskiene@sratc.lt.